

Bu sayfa Őu linkten yazdırılmıŐtır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/ihsani-ilahi]

[Risale-i Nur](#) [Risale-i Nur Mütalaası](#)

Soru

İhsanı İlahi

"İhsan-ı İlâhîden fazla ihsan, ihsan değildir. HerŐeyi olduğu gibi tavsif etmek gerektir." Bu cümleyi, buradaki anlamından baŐka; Cenab-ı Allahın sana ihsan ettiği nimetlerin fazlası fazl-ı İlahi den olmayabilir Őeklinde anlamak mümkün mü, değil mi?

Cevap

İnsan Allah'tan gelen her Şeye muhtaçtır. Ayeti kerimede: "...Rabbim! Gerçekten ben, bana indireceğin her hayra muhtacım!"^[1] Bu cihetle insanın küfranı nimete düşmemesi gerekir. Yani insan, Allah'tan verilen her Şeye muhtaçtır. Allah'ın insana ihsan ettiği nimetler insanın yerli yerinde kullanması Őartıyla asla fazlalık olamaz. Mesela eğer fazlından insanı zengin kılmıŐsa, insanın o mala bekçilik yapıp fakirlerin hakkı olan zekâtı vermesi, o malı Allah yolunda kullanmakla Őükrünü eda etmesi lazımdır. "...ve kendilerini rızıklandırdığımız Őeylerden (Allah yolunda) sarf ederler."^[2]Gibi ayetler bunu emretmektedir.

Üstad Bediüzzaman, zekâtın insanlar arasında nasıl bir bağ olduğu ve bu mevzunun nasıl anlaşılması gerektiğini Őu Şekilde izah etmektedir.

"Hey'et-i ictimâiyenin (tüm cem'iyetin) hayâtını koruyan intizâmın en büyük Őartı, insanların tabakaları arasında boşluk kalmamalıdır. Havas kısmı avamdan (üst tabaka alt tabakadan), zengin kısmı fukarâdan hatt-ı muvâsalayı (irtibâtı) kesecek derecede uzaklaŐmamaları lâzımdır. Bu tabakalar arasında muvâsalayı te'mîn eden, zekât ve muâvenettir (yardımlaŐmadır). Hâlbuki vücûb-ı zekât (zekâtın farz oluŐu) ile hurmet-i ribâya(fâizin haram oluŐuna) mürâat (riâyet) etmediklerinden, tabakalar arası gittikçe gerginleŐir, hatt-ı muvâsala kesilir, sıla-i rahim (akrabalık bağı) kalmaz. Bu yüzdendir ki, aŐađı tabakadan yukarı tabakaya ihtiram(hürmet), itâat, muhabbet yerine; ihtilâl sadâları, hased bağırtıları, kin ve nefret vâveylâları (feryadları) yükselir. Kezâlik yüksek tabakadan aŐađı tabakaya

---

merhamet, ihsan, taltif yerine, zulüm ateşleri, tahakkümler(baskılar), şimşek gibi tahkîrler (hakâretler) yağıyor. (...)

Hulâsa, tabaka-i insâniye arasında musâlahanın (barışın) te'mîni ve münâsebetin te'sîsi, ancak ve ancak erkân-ı İslâmiye'den (İslâmiyet'in şartlarından) olan 'zekât' ve zekâtın yavruları olan 'sadaka' ve 'teberruât'ın(bağışların) hey'et-i ictimâiyece yüksek bir düstur ittihâz edilmesiyle (kabûl edilmesiyle) olur."[\[3\]](#)

Verilen bu nimetler insanı imtihan içindir. "Ve bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız (sizin için) ancak birer imtihandır, büyük mükâfât ise ancak Allah katındadır."[\[4\]](#) Dolayısıyla bu nimetler fazlî ilahidir ve bizim için birer imtihan vesilesidir.

Söz konusu vecize/sözün devamına da bakılırsa manası şu olsa gerektir:

Sözün devamında Üstad her şeyi olduğu gibi tavsif etmek gerektiğini, mübalağa ve abartmanın yanlış olduğunu beyan ediyor. Yani Cenab-ı Hakk'ın verdiği bir makam olabilir ancak o makamı olduğu şekilde kabul etmek lazımdır. Yoksa ondan fazlasıyla muamele etmek ihsan değildir. -Hristiyanların Hz. İsa'ya ilahlık, bir kısım insanların Hz. Ali'ye peygamberlik isnat etmeleri gibi-. Bu ölçüsüz iltifat iltifat değildir. Hz. İsa büyük peygamberlerdendir ve Hz. Ali büyük sahabelerdendir demek ihsanın hakikisi olur. Zira Allah onlara bu ihsanda bulunmuştur.

Yine Üstad ile ağabeyi arasında geçen bir hadise konumuzu açıklığa kavuşturur kanaatindeyiz:

Bundan kırk elli sene evvel, büyük kardeşim Molla Abdullah rahmetullahi aleyh ile bir muhaveremi hikâye ediyorum:

O merhum kardeşim, evliya-i azîmeden olan Hazret-i Ziyaeddin kuddise sırruhunun has müridi idi. Ehl-i tarîkatça, mürşidinin hakkında müfritane muhabbet ve hüsn-ü zan etse de makbul gördükleri için o merhum kardeşim dedi ki: "Hazret-i Ziyaeddin bütün ulûmu biliyor. Kâinatta, kutb-u a'zam gibi her şeye ıttılai var." Beni, onunla rabtetmek için çok hârîka makamlarını beyan etti.

Ben de o kardeşime dedim ki: "Sen mübalağa ediyorsun. Ben onu görsem çok meselelerde ilzam edebilirim. Hem sen, benim kadar onu hakiki sevmiyorsun. Çünkü kâinattaki ulûmları bilir bir kutb-u a'zam suretinde tahayyül ettiğin bir Ziyaeddin'i seversin yani o unvan ile bağlısın, muhabbet edersin. Eğer perde-i gayb açılrsa ve hakikati görünse senin muhabbetin ya zâil olur veyahut dörtte birisine iner. Fakat ben o zat-ı mübareği, senin gibi pek ciddi severim, takdir ederim. Çünkü sünnet-i seniye dairesinde, hakikat mesleğinde, ehl-i imana hâlis ve tesirli ve ehemmiyetli bir rehberdir. Şahsî makamı ne olursa olsun, bu hizmeti için ruhumu ona feda ederim. Perde açılrsa ve hakiki makamı görünse değil geri çekilmek, vazgeçmek, muhabbette noksan olmak; bilakis daha ziyade hürmet ve takdir ile bağlanacağım. Demek ben hakiki bir Ziyaeddin'i, sen de hayalî bir Ziyaeddin'i seversin."[\[5\]](#)

İhsanı ilahiden fazla ihsan kişiye fayda vermediği gibi bazen büyük zararlara da sebebiyet

---

verebilir. Mesela veli olmayan veya keramet ehli olmayan birisine sen şöyle velisin böyle keramet gösterdin gibi iltifatlar, o kişinin nefsinin şımartıp kendisini makam sahibi veya keramet ehli görmesine sebep olup bulunduğu hali de kaybetmesine sebep olabilir. Bu durum söyleyeni de mesul eder.

[1] Kasas, 24

[2] Bakara, 3

[3] İşârâtü'l-İ'câz, 41

[4] Enfal, 28

[5] Kastamonu lahikası, s, 109

-